

Hyte-työryhmän muistio 1.11.2021

Aika 01.11.2021 klo 09.00

Paikka Kunnantalon videoneuvotteluhuone

Läsnäolijat Toni K. Laine, kunnanjohtaja, puheenjohtaja
Verena Kortelainen, hyvinvointikoordinaattori, muistion laatija
Mari Palolahti, hallintojohtaja
Anne-Marie Kalla, viestintä- ja yhteistoimintapäällikkö
Ilkka Korhonen, sivistysjohtaja
Jaakko Seppänen, sosiaali- ja terveystyöjohtaja
Arto Leppälä, tekninen johtaja

Käsiteltiin seuraavia asioita:

Inarin hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman 2022–2025 painopisteet ja valmisteluprosessi

Inarin hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman 2022–2025 painopisteitä ja valmisteluprosessia käsiteltiin viranhaltijoille suunnatussa hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman valmistelun aloitustilaisuudessa 25.10. Esitys painopisteistä käytiin läpi hyte-työryhmässä. Kunnanhallitus käsittelee esityksen hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman painopisteistä seuraavassa kokouksessaan 15.11.

Loppuvuoden aikana järjestettävien muodostetaan tarkemmat valtuustokauden hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen tavoitteet ja toimenpiteet, jotka pohjautuvat valittuihin painopisteisiin. Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman tarkemmissa tavoitteissa ja toimenpiteissä pyritään mahdollisuuksien mukaan huomioimaan mm. osallisuuden edistämisen läpileikkaavat rakenteet ja neljännen sektorin toimintamahdollisuuksien tukeminen. Työpajatyöskentely järjestetään niin, että työpajat on jaoteltu esim. ikäryhmittäin. Työpajoihin kutsutaan toimialojen edustajat, valtuutetut, vaikuttamistoimielinten edustajat, kylien neuvoston edustaja, turvallisuusviranomaiset sekä saamelaiskäräjien edustaja(t). Saamelaiskäräjillä on mahdollisuus kommentoida hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman luonnosta valmistelun eri vaiheissa. Myös kuntalaisille ja järjestöille järjestetään mahdollisuus vaikuttaa hyvinvointi- ja turvallisuussuunnittelun valmisteluun.

Hyvinvointikoordinaattori valmistelee tarkemman suunnitelman työpajoista ja hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman valmistelun seuraavista vaiheista.

Nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen

Nuorisovaltuuston kärkihankelistan 2021–2023 yhtenä esityksenä on nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen. Kunnanhallitus on pyytänyt hyvinvointikoordinaattoria selvittämään eri toimialojen kanssa mahdollisuuksia lisätä nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia nuorisovaltuuston esityksen mukaisesti (KHALL 7.6.2021 §141). Toimialoilta on pyydetty kommentteja nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia koskeviin asioihin perjantaihin 29.10. mennessä.

Toimialoilla on erilaisia käytäntöjä nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyen. Erityisesti matalan kynnyksen osallistumismahdollisuuksia ja tietoisuutta erilaisista osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista tulisi lisätä. Uusi nuorisovaltuusto on valittu syksyllä 2021. Kun kunnanhallitus vahvistaa nuorisovaltuuston kokoonpanon, linjataan myös nuorisovaltuuston puhe- ja läsnäolo-oikeudesta toimielinten kokouksissa. Uudelle nuorisovaltuustolle esitellään kunnan toimintaa. Nuorisovaltuuston, kunnan ja luottamushenkilöiden yhteistyötä pyritään kehittämään vuorovaikutuksellisempaan suuntaan.

Open Agenda -hankkeen hankekoordinaattorin rekrytointi on avoinna, ja hankekoordinaattorin tehtävänä tulee olemaan osallisuus- ja tervetulo-ohjelman laatiminen. Osallisuus- ja tervetulo-ohjelman laatimisen yhteydessä käydään tarkemmin läpi nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien lisäämiseen liittyviä asioita yhdessä nuorten kanssa.

Kouluterveyskyselyn tulokset 2021

Kouluterveyskyselyn uusimmat tulokset julkaistiin syyskuussa 2021. Kouluterveyskyselyn perusteella inarilaisten lasten ja nuorten hyvinvoinnissa on parannettavaa. Kouluterveyskyselyn perusteella 4.- ja 5.-luokkalaisten hyvinvointi on heikentynyt vuoden 2019 tuloksista. 8.- ja 9.-luokkalaisten sekä lukion 1. ja 2. vuosikurssin opiskelijoiden hyvinvointi on suurin piirtein samalla tasolla kuin vuonna 2019, ja myös siinä on parannettavaa. Tyytyväisyys elämään on vähentynyt, ja yksinäisyys ja ahdistuneisuus ovat lisääntyneet. Liikkuminen on lisääntynyt yläaste- ja lukioikäisillä vastaajilla, mutta vähentynyt ala-asteikäisillä vastaajilla. Humalahakuista alkoholin käyttöä on huomattavasti enemmän kuin Lapissa tai koko maassa keskimäärin, ja tupakointi ja nuuskaaminen ovat lisääntyneet yläaste- ja lukioikäisillä vastaajilla. Perheväkivalta on kouluterveyskyselyn perusteella edelleen huomattavan yleistä. Korona-aika on todennäköisesti vaikuttanut myös inarilaisten lasten ja nuorten hyvinvointiin. Uusimmat kouluterveyskyselyn tulokset vahvistavat hyvinvointi- ja turvallisuuskertomuksen havaintoja siitä, että lasten, lapsiperheiden ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Kooste kouluterveyskyselyn tuloksista lähetetään hyte-työryhmän jäsenille muistion liitteenä.

TEAviisarin kuntajohdon tulokset 2021

TEAviisarin kuntajohdon uusimmat tulokset julkaistiin lokakuussa 2021. Inarin TEAviisarin kuntajohdon tulos on hieman koko maan keskiarvoa alemmalla tasolla. TEAviisarin osa-alueista sitoutuminen hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen, seuranta ja tarveanalyysi sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen voimavarat ovat hyvällä tasolla. Parannettavaa on hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtamisessa sekä osallisuudessa. Johtamisen tulosta heikentävät se, ettei Inarissa ole käytössä päätösten vaikutusten ennakoarviointia sekä se, ettei hyvinvointisuunnitelmassa ole huomioitu kestävän kehityksen näkökulmaa. Osallisuuden edistämisen kehityskohteet huomioidaan osallisuus- ja tervetulo-ohjelman valmistelussa.

TEAviisarin tulokset tulevat vaikuttamaan tulevaisuudessa kunnille maksettavaan hyte-kertoimeen, valtionosuuksien lisäosaan. Siksi myös TEAviisarin tiedonkeruusiin on vastattava huolellisesti.

Muut asiat

Seuraavan kokouksen ajankohta päätetään myöhemmin.

